

עוד יעד נכבש

ועדת משנה חדשה בכנסת תעסוק ב"מעמדו של הקשיש". בישיבת הפתיחה החגיגית היום ידונו במצבם של ניצולי השואה הנזקקים

ואחרים יקבלו מענק שנתי בסך 3,600 שקלים. לא כולם חגגו התאחדות עולי רומניה (שרבים מהם לא יכלו לעלות ארצה בשנות ה-50 המוקדמות) ו"כן לוקן" עתרו לבג"ץ בטענה שהשוואת התנאים המלאה הותירה כ-50 אלף מהניצולים בחוץ (לפי נתוני מרכז המחקר והמידע של הכנסת). אלה אינם מקבלים דבר וקרוב לוודאי שהם תורמים לסטטיסטיקה העגומה של העונג איד זה קרה? בחוק הוכנסה הסתייגות לפיה יזכו בהשוואת תנאים רק מי ששהו במחנות ובגטאות מוכרים, לפי רשימה סגורה של ממשלת גרמניה, והמדינה טענה כתשובה לעתירה, כי "בנוגע לטענות על עבודות כפייה שנעשו מחוץ למחנות, קשה ביותר לקבוע אם פלוני אכן אולץ לעבוד בכפייה". מתברר שהמשימה לא כל כך קשה, שכן בחנוכה הודיע שר האוצר משה כחלון, שהחליט להוסיף לרשימת מקבלי הקצבאות כ-2,000 מעולי רומניה שאולצו לעבוד בעבודות כפייה, אף שלא שהו במחנה או בגטו.

7 עתים רחוקות יש למדור סיכות לחגוג, וזו אחת מהן – בשעה טובה נולדה ועדה חדשה בכנסת ושמה בישראל: ועדת המשנה לענייני מעמד הקשיש. אמנם היא נולדה לוועדת הרווחה והבריאות הלא מאוד פופולרית, ואפשר גם לזהות על בחירת השם (מהו "מעמד" של הקשיש? בכנסת לא שמעו שבגיל השלישי יש רוב לנשימה ולמה בכלל "קשיש"? אבל ה"זקנה במסדרון" שמחה על כל גוף נוסף שוהו ייעודו. במיוחד מאז שהמש"רד לאורחים ותיקים התנער משמו. בראש הוועדה, עומדת חברת הכנסת הטרייה טלי פלוסקוב (כרלנו), והיום תתקיים ישיבתה התייגית הראשונה. אחד הנושאים שעל סדר היום יהיה מצבם של ניצולי השואה, וכמספר המשתתפים מספר זוויות הראייה. ח"כ פלוסקוב אמרה, כי החלטת האוצר להגדיל את קצבאות הבטחת הכנסה לזקנים השאירה בחוץ את ניצולי השואה. "אני רוצה להביא החליטה שמיטיבה עם הניצולים", היא אמרה. "בגדול, אני רוצה להוסיף אלף שקל לקצבאות שלהם".

ח"כ פלוסקוב: "מספר הניצולים פוחת והולך. אין זמן לחכות"

ח"כ איציק שמולי (המחנה הציוני), המשמש גם יו"ר השדולה למען הזקנים בכנסת (אחותה החורגת של ועדת המשנה), אמר שאם 30% מהניצולים מוותחים על רכישת מוצרי מזון, ורבע מהם ניתרו על תמונתם, אי אפשר לעכור על זה לסדר היום. ועדת משנה תאפשר לטפל בנושאים החשובים ביותר להשתמש בה כמיטב יכולתו, ואילו נתן לכוון העומד בראש ארגון "כן לוקן", סבור שהחלטה אחת של הממשלה – להשוות את תנאיהם של ניצולים שעלו לארץ אחרי אוקטובר 1953 לאלה של הניצולים שהגיעו לפני אותו תאריך – עשויה לצמצם את ממדי העוני באופן ניכר. האחרונים זכאים לקצבה חודשית של כמה אלפי שקלים הראשונים לא, יש מקרים שבהם מכיו שני אחים שחיו באותם תנאים במלחמת העולם, האחד – זה שעלה לפני 53 – מקבל קצבה והשני לא. הדרישה להשוות תנאים אינה חדשה. היא שבה ועולה מפעם לפעם, ומדי פעם פותרים את הבעיה "אחת ולתמיד". כך, ביוני 2014 הודיע שר האוצר און יאיר לפיד, כי כ-19 אלף מאלה שעלו אחרי התאריך הקובע אכן יזכו בהשוואת תנאים ובקצבה חודשית של 2,200 שקלים,

לא לה נוספו אנשים שהיו במצב דומה ממדינות צפון אפריקה, ויזר מרכז הארגונים של ניצולי השואה, קולט אביטל, הודיעה חגיגית כי "בכך תם מאבקנו". לא כטוח שהמאבק תם, לכן אמר שהחלטה הזאת היא בבחינת מעט מדי ומאוחר מדי. שכן אלה שהועסקו בעבודות כפייה היו מעל גיל 18, וכיום הם בני 89, הוא עצמו עלה לפני 53 ואינו נכלל בעתירה, אך לדבריו, לא סביר שהיא תכוסל. "כל עוד לא נפתרה הבעיה של אלה שמופלים לרעה, רק מפני שלא הצגנוה לעולות ארצה לפני 1953". אוטיליה קובליה, למשל, הסתתרה בזמן השואה במרתף אחד עם אחותה. האחות, שעלתה לפני 1953, קיבלה קצבה חודשית מהמדינה. עדי מותה קובליה, נכה בכיסא גלגלים, אינה זכאית לקצבה רק מפני שלא היתה במחנה או גטו מוכה. יזר התאחדות עולי רומניה, ואב שוורץ, אמר כי הוא שמח על ההכרה בניצולים מצפון אפריקה, אבל המאבק בתחילת לא תם. לדבריו, העמדה שלנו היא שלא השתנה שום דבר אבל גם שום דבר לא ברור. הדיון בעתיד, שהשתנה זה שלושה חודשים, אמור להתקיים בשבוע הבא, ואז נחליט על המשך צעדינו. ח"כ פלוסקוב אמרה כי תחום הזקנים הוא כה רחב, שבכל נושא יש מה לעשות. לדבריה, היא אבת רח להחתייל עם ניצולי השואה, כי הם אלה שמספרם פוחת והולך, לכן כשיש צורך בשינוי בעניינם, זה דחוף. אין זמן לחכות. Nurit.wurgaf@haaretz.co.il